

4. MENORQUINISME I CATALANISME *

NO M'INDUEIX, com hom podria suposat, a escriure aquest article un desig o una necessitat de justificar la meua actitud envers la qüestió menorquinista que es debat; res d'això, car em pens haver demostrat, al seguit dels meus treballs, que el meu catalanisme és fonamentalment menorquí, inspirat en la història i en la mentalitat pristinna del nostre poble, no una doctrina importada i, per tant, més o menys difícil d'adaptar al nostre caràcter col·lectiu.

Menorquinisme és, ni més ni menys, el catalanisme de Menorca. Les mateixes raons ètniques —històriques, idiomàtiques, culturals— que gestaren el catalanisme, i les posteriors —polítiques i socials— de tot matís que s'hi basen avui, són les mateixes que un dia o altre hauran d'abrandar l'opinió menorquina, si més no per la ineludible llei de la gravitació i del sinronisme històric. La meua labor, potser un xic desplaçada i de segur immensurada en mants punts, no respon sinó a un procés ininterromput nacionalitarista que, salvant les distàncies que calgui, han emplit a tots els països de llengua catalana nombrosos intel·lectuals anys ha.

Però precisament pel fet exemplar d'aquests autonomismes valencians i sobretot mallorquí, que fora d'excepcions escasses i valuosos —Alomar, Estelrich, Sbert i altres— s'han tancat en un particularisme regionalista que perjudica més que a ningú aquesta regions, nosaltres hem cregut més convenient per a Menorca i

* «La Voz de Menorca», 23-X-1931.

per a la nacionalitat integral abordar el tema sense eufemismes ni denominacions capcloses i dubtoses.

La premissa menorquinista deduïda del catalanisme no té més solució que una conclusió catalanista i menorquina. O, dit d'una altra manera: si Menorca és una regió catalana ha de seguir, així mateix, una política catalana. Catalana, sí, i també menorquina, perquè un terme implica l'altre per a nosaltres, no cal dir-ho. Deixarem d'esser espanyols o ibèrics essent catalans? És clar que no. Tampoc no deixarem, doncs, d'esser menorquins pel fet d'esser catalans.

Una cosa és la regió i l'altra la nacionalitat. Nosaltres tenim consciència de l'entitat col·lectiva que representen el Principat, la unió d'antics comtats d'ençà i d'enllà del Pirineu, el reialme de València i l'arxipèlag balearico-pitiús, i ens trobem en el cas de denominar aquesta entitat.

La corona d'Aragó que acoblà la confederació catalano-aragonesa no té un valor ecumènic per tal que un d'aquells estats és exclòs, no sols en un sentit polític, sinó cultural i natural, d'aquesta entitat. Tampoc no caurem en la puerilitat i inexactitud d'adoptar el vocable «llemosí». Si més no, la nova alçada just afuada dels pobles occitànics, albada precursora d'un jorn sobeig, ens ho impeditria.

Diem, per tant, Catalunya, o sia el primer peu històric de la nostra nacionalitat. Si Menorca té —no cal dubtar-ho— problemes d'indole privamenorquinista. Hom podria objectar, encarta, que aquesta menorquinista és, per això mateix, catalanista. Però jo bandejo, ara, aquesta idea, que hom adduirà algun dia.

Signi com sigui, jo em gaudiria que el meu catalanisme menorquí hagués de cedir davant un menorquinisme diguem-ne puritat. Me'n gaudiria, sí, perquè aleshores no fóra jo el fracassat ni la idea sinó el nom. Però, almenys, que parlés, no és ver?, en menorquí, aquest menorquinisme.